

۱ سال دکتر...

اقتصاددانان پیشرو
آینده را پیش بینی می کنند

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۷۸-۷-۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۷۲۲۰۶

عنوان و نام پدیدآور: ۱۰۰ سال دیگر.../ گردآورنده [صحیح: ویراستار] ایگناسیو پالاسیوس هوئرتا؛

مترجم: آرش پورابراهیمی.

مشخصات نشر: تهران: کارآفرین، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۹۰ ص.: نمودار: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

یادداشت: عنوان اصلی: In 100 Years: Leading Economists Predict the Future, 2013.

عنوان گسترده: صد سال دیگر...

موضوع: رشد اقتصادی - آینده‌نگری / موضوع: Economic development - Forecasting

رده بندی دیویی: ۹۰۰.۱۱۳

رده بندی کنز: HD: ۱۳۹۵۴

شناسه افزوده: پالاسیوس، ایگناسیو، ویراستار

شناسه افزوده: Palacios Huerta, Ignacio

شناسه افزوده: پورابراهیمی، آرش، مترجم

وضعیت فهرست نویسی: فیا

انجمن بازرگانان، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE,
INDUSTRY, MINES AND AGRICULTURE

۱۰۰ سال دیگر...

گردآورنده: ایگناسیو پالاسیوس هوئرتا

عنوان اصلی:

In 100 Years: Leading Economists Predict the Future

by Ignacio Palacios-Huerta

انتشارات: دانشگاه ام آی تی

مترجم: آرش پورابراهیمی

ویراستار: محسن آزمون

ویراستار علمی: بهراد مهرجو

گرافیک و صفحه‌آرایی: رضا دولت‌زاده

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ بازرگانی

پیش‌گفتار

۹ صدسال دگر و آینده اقتصاد جهان

مسعود خوانساری

مقدمه

۱۵ مقدمه نویسنده برای ترجمه فارسی

۲۱ ابدهای برای صدسال دگر

ایگزین‌سیو و ال‌سیوس هوئرتا

فصل اول

۳۱ جهانی که نوادگان ما به آن خواهند برد

دارون عجم اوغلو

فصل دوم

۷۹ گذر از تاریکی به آینده‌ای روشن‌تر

انگس دیتن

فصل سوم

۹۷ مخروط بی اطمینانی تندباد اقتصادی قرن بیست و یکم

آویناش ک. دیکسیت

فصل چهارم

۱۱۱ ثروت و جامعه‌ی خودمحافظ

ادوارد ل. گلنزر

فصل پنجم

۱۵۵ کینز، نوادگانش و نوادگان ما

آندره ماس - کولی

فصل ششم

۱۷۵ سیاست امریکایی و پیشرفت جهانی در قرن بیست و یکم

جان ای. و...

فصل هفتم

۱۹۱ صد سال

الوین راث

فصل هشتم

۲۰۷ خطرات قرن آینده و مدیریت آنها

رابرت ج. شیلر

فصل نهم

۲۳۳ افکاری جسته و گریخته در باب این که آینده چه خواهد بود

رابرت م. سولو

فصل دهم

۲۴۵ مهندسی آب و هوای سیاره

مارتین ل. وایتزمن

یادداشت‌ها

۲۷۵

صد سال دگر و آیند اقتصاد جهان

مسعود خوانساری

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

هنگامی که حاج محمدحسین امین‌الضرب در سال ۱۲۶۳ مجلس «وکلائی تجار» را بنیان نهاد احتمالاً تصور نمی‌کرد که در سال پوزیزی یکی از دیرپاترین نهادهای اقتصادی ایران است که در مواجهه با طوفان‌های اجتماعی و سیاسی پایدار می‌ماند و به شکلی درمی‌آید که سال‌امروز آن را به‌عنوان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران می‌شناسیم؛ یکی از مهم‌ترین نهادهای بخش خصوصی با حدود پانزده هزار عضو.

امین‌الضرب صنعت برق را به ایران آورد، تأسیس بانک را پیشنهاد کرد و مجلس وکلای تجار را بنیان‌گذاری کرد. بی‌تردید او چه زمانی که به دنبال انتقال فن‌آوری به داخل کشور بود، چه زمانی که تأسیس مؤسسات مالی را پی می‌گرفت و چه زمانی که نهاد مدرن اتاق بازرگانی را ایجاد می‌کرد، خودآگاه یا ناخودآگاه، از افق دید بلندمدتی برخوردار بود. اکنون

ما به عنوان وارثان این نهاد تلاش کرده‌ایم که این نگاه بلندمدت را حفظ کنیم و به آن ساختار نظام‌مندتری بدهیم. انتشار مجله «آینده‌نگر» و کتاب‌هایی مانند «تغییرات بزرگ جهان تا سال ۲۰۵۰» همراه با دیگر طرح‌های پژوهشی در میان تلاش‌های اتاق بازرگانی تهران برای ارائه تصویری روشن‌تر از آینده اقتصاد ایران و جهان جای می‌گیرند.

انتشار کتاب «صدسال دگر» نیز باهدفی مشابه صورت می‌پذیرد. کتابی که در آن مجموعه‌ای از برجسته‌ترین اقتصاددانان جهان، تلاش کرده‌اند که شرایط اقتصاد جهان در سال ۲۱۱۳ را به تصویر بکشند. پیش‌بینی آینده، آن هم برای مدت زمان صدسال، با بی‌اطمینانی بسیاری همراه است و نویسندگان کتاب که برخی از آن‌ها نوبل اقتصاد را در کارنامه دارند، بهتر از هر کسی در این بی‌اطمینانی واقف‌اند و به همین خاطر هر کدام تلاش کرده‌اند تا با رویکردی مخصوص در مورد آینده اقتصاد جهان دست به پیش‌بینی بزنند.

شکی نیست که ما امید داریم که صدسال دیگر، جایگاه ایران در اقتصاد جهان به مراتب بهتر از وضعیت امروز باشد و البته می‌دانیم که چالش‌های بسیاری در راه تحقق چنین آرزویی قرار دارند. ایجاد رشد اقتصادی تنها از طریق انتقال فن‌آوری از اقتصادهای توسعه‌یافته با محدودیت‌هایی همراه خواهد بود، محدودیت‌هایی که چین امروز به آن مواجه شده است، رشد اقتصادی پایدار و درون‌زا نیازمند اصلاحاتی نهادی است که به تقویت بخش خصوصی و کارآفرینی بیانجامد. مواردی مانند آموزش و بهداشت نیز به اندازه رشد اقتصادی اهمیت دارند و به تقویت آن کمک می‌کنند. همچنین در کنار تلاش برای تحقق رشد اقتصادی، نمی‌توان از مواردی مانند کاهش نابرابری اقتصادی و اجتماعی و دسترسی طبقات فرودست به خدمات اجتماعی و پزشکی غافل شد. به علاوه باید از نظام مالی برخوردار بود که بتواند نیازهای مالی موارد ذکرشده را به‌طور بهینه تأمین کند و در کنار آن نظام بیمه‌ای باید حضور داشته باشد که بتواند ریسک‌های موجود در راه توسعه را مدیریت کند. مهم‌تر از همه، عوامل زیست‌محیطی مانند کم‌آبی نیز می‌توانند در آینده به تهدیدی جدی برای همه

دستاوردهای احتمالی در زمینه توسعه تبدیل شوند. خوشبختانه کتاب «صدسال دگر» همه موارد بالا را در برمی گیرد.

دارن عجم اوغلو، اقتصاددان دانشگاه ام آی تی، در فصل نخست شرح می دهد که اصلاحات نهادی چگونه می توانند رشد اقتصادی را به همراه بیاورند و توسعه را تثبیت کنند. در فصل بعد، انگس دیتن، اقتصاددانی که جایزه نوبل اقتصاد سال ۲۰۱۵ را به دست آورد، دستاوردهای بشر در کاهش نرخ رگر و میر نوزادان و افزایش میانگین طول عمر را بررسی می کند و چشم اندازهای پیش روی ادامه این روند را برمی شمرد. او همچنین به عنوان متخصص سناریو، میزان درآمد و سطح زندگی در اقتصادهای در حال توسعه، از کاستی های مربوط به شاخص هایی مانند تولید ناخالص داخلی می گوید. به خاطر داشته باشید که ایده های اقتصادی بدون دسترسی به داده هایی قابل اطمینان، به نفع نمی تواند از سطح نظریه فراتر بروند و در عمل به کار بیایند و بدتر اینکه ممکن است به جای اینکه به عنوان ابزاری برای بهبود زندگی بشر به کار گرفته شود به ایدئولوژی تبدیل شوند. آویناش دیکسیت، اقتصاددان بازنشسته بانک جهانی، پریستون، در فصل سه رویکرد خلاقانه ای را برای مواجهه با بی اطمینانی های مربوط به پیش بینی در مورد آینده به کار می گیرد و مخروطی را ترسیم می کند که سناریوهای مختلف با احتمالات مختلف در آن جای می گیرند. او از سناریوهای نگران کننده می گوید و سپس جهانی ایده آل را به تصویر می کشد اما هشدار می دهد که چنین جهان ایده آلی احتمالاً از خاکسترهای یک بحران عمیق سر بر خواهد آورد. ادوارد گلیرز، اقتصاددان جوان دانشگاه ساروارد، در فصل چهار پیش بینی می کند که رشد اقتصادی پیش رو تأثیری بر سرشت بشر و ارتکاب گناهان هفت گانه نخواهد داشت، برخلاف کینز که انتظار داشت گناهایی مانند طمع و حسادت در جهانی ثروتمندتر کمتر رواج داشته باشند. گلیرز همچنین هشدار می دهد که اگر نهادها و کسب و کارهای تثبیت شده در بازار بتوانند برای حفظ جایگاهشان جلوی ورود کارآفرینان و فعالان اقتصادی تازه را بگیرند، آنگاه کل اقتصاد باید با پیامدهای درجا زدن دست و پنجه نرم کند. در فصل پنج، آندره ماس کولی، اقتصاددان و

ریاضیدان اهل کاتالونیا، پیش‌بینی می‌کند که تا صدسال آینده فقر شدید از چهره جهان زدوده شود. او همچنین برای چالش‌هایی مانند تأمین انرژی به سیاست‌گذاران توصیه می‌کند که از دخالت در بازار و ایجاد عوجاج در آن پرهیز کرده و اجازه بدهند که مکانیزم قیمت‌ها وظیفه تنظیم میزان استفاده از منابع انرژی مختلف از منابع کربنی گرفته تا تجدید پذیر را بر عهده بگیرد. جان رومر در فصل شش با تأکید بر ایالات متحده آمریکا نشان می‌دهد که ناکارآمدی یک نظام سیاسی و بی‌نوعی احزاب به چالش‌های ملی چگونه می‌تواند نتایج فاجعه‌باری را برای اقتصاد به همراه داشته باشد. در فصل هفت، الوین راث، برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۲، آینده حوزه تخصصی‌اش یعنی بازار تخصیص را موردبررسی قرار می‌دهد. او همچنین پیش‌بینی می‌کند همان‌طور که برده‌داری زمانی رواج داشت و سپس ممنوع شد، برخی از کالاها و خدماتی که معامله آن‌ها امروز رواج دارد نیز در آینده با محدودیت‌های قانونی مواجه شوند و برخی معاملات که امروز مرسوم هستند نیز در آینده وجهه قانونی بیابند. پیش‌بینی‌های او در مورد آینده بازارهای مختلف بسیار خواندنی است. رابرت شیلر، برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۱۳، اگرچه می‌توانست در نگارش فصل هشت کتاب، کتاب چند کتاب اخیرش به پیامدهای ناگوار اعتماد کامل به بازار آزاد بپردازد اما ترجیح داده که آینده بازارهای مالی و به‌خصوص صنعت بیمه را موردتوجه قرار دهد. پیشنهاد او در مورد لزوم به‌کارگیری بیمه حوادث تروریستی آن هم در سطح ملی اگرچه در سال ۲۰۱۳ کمی دور از ذهن به نظر می‌رسید اما اکنون لزوم به‌کارگیری آن حداقل در برخی از مناطق مانند اروپای غربی احساس می‌شود. شیلر می‌نویسد همان‌طور که برای بیمه یک ساختمان در مقابل آتش‌سوزی، صاحبان ساختمان باید خواسته‌های ایمنی موردنظر شرکت بیمه را برآورده کنند، ورود شرکت‌های بیمه به موضوعاتی مانند تروریسم می‌تواند به بهبود آمادگی در مقابل چنین حملاتی هم بیانجامد. رابرت سولو، برنده نوبل اقتصاد سال ۱۹۸۷ و از مهم‌ترین چهره‌های مربوط به رشد اقتصادی، در فصل نه به این پرسش اساسی پاسخ می‌دهد که

آیا اقتصادهای در حال توسعه برای افزایش سطح رفاه اقتصادی باید همان مسیری را بپیمایند که اقتصادهای پیشرفته زمانی پیموده‌اند؟ رابرت سولو همچنین بر نقش آموزش در ایجاد رشد اقتصادی تأکید می‌کند. در آخرین فصل، فصل ده، مارتین وایتزمن، استاد اقتصاد در دانشگاه هاروارد، پدیده گرم شدن زمین و شیوه‌های مقابله با آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. او به‌درستی شرح می‌دهد که پیامدهای زمینی گرم‌تر احتمالاً در بخش‌های کمتر توسعه‌یافته جهان وخیم‌تر خواهد بود و در غیاب اجماعی جهانی برای مقابله با این پدیده، کشورها مجبور خواهند بود که با استفاده از شیوه‌های مهندسی آب‌وهوا برای کاهش دمای مناطق خود تلاش کنند.

راهکارهای ارائه شده برای چالش‌های پیش رو هر چند به‌طور مستقیم به ایران مرتبط نیستند، اما شیوه نگاه به مسائل که توسط متخصصان هر حوزه ارائه شده در نگارش ما نسبت به چالش‌های پیش رو مفید بوده و به ما دریافتن راهکارهای مناسبی مخصوص به خود برای دستیابی به توسعه درونزا و پایدار کمک می‌کند.

کتاب «صدسال دگر» برای کسانی که افق دیدی بلندمدت دارند، از صاحبان کسب‌وکارها گرفته تا پژوهشگران، دانشجویان و افراد علاقه‌مند، می‌تواند جذاب و مفید باشد.